

DEN STARÉ PLZNĚ

SOBOTA

3. 10. 2015

Popis projektu:

Projekt **Den Staré Plzně** si v souladu s myšlenkou projektu Plzeň-EHMK 2015 klade za cíl přispět ke změně vnímání Plzně v historicko-kulturním povědomí. Počátky Plzně jsou nerozlučně spjaty s přemyslovským hradištěm na Hůrce ve Starém Plzenci. Právě zde se před více než 1000 lety začala psát významná historie nového přemyslovského státu i našeho města.

Projekt Den Staré Plzně má atraktivní, poučnou a přitom zábavnou formou připomenout kořeny města Plzeň a významný přemyslovský hrad Plzeň z období 10. století. Akce bude reflektovat nejdůležitější události a postavy, které se váží k tomuto místu v období raného středověku: Bitva římského císaře Oty II a českého knížete Boleslava II. pod hradem Plzní v roce 976, slavné trhy na významné středověké obchodní cestě z Prahy do Řezna, mincovna knížete Jaromíra a postava knížete Boleslava II.

Celodenní program v historicko-mýtické atmosféře bude zakončen nočním ohňovým divadelním vystoupením pro děti i dospělé.

Historie Starého Plzece:

Po násilném zániku bukoveckého hradiště na přelomu 9. a 10. století se **Stará Plzeň na 300 let stává nejvýznamnějším bodem státní správy na území dnešního Plzeňského kraje.**

Slovanské osídlení Staré Plzně je doloženo již v 8. století. Postupem času se zde vytvořila rozsáhlá aglomerace. Představoval ji dvoudílný hrad (akropole a předhradí) opevněný dřevohlinitou hradbou a příkopem, Pod hradem na pravém břehu Úslavy bylo opevněné předhradí, na levém břehu neopevněné suburbium (předměstí). Na hradišti a ve městě stálo celkem osm kostelů, tři na hradišti (kostel sv. Vavřince na akropoli, kostel sv. Kříže na východním předpolí a rotunda sv. Petra na západním předhradí), v opevněném podhradí kostel Narození Panny Marie a na neopevněném „předměstí“ kostely sv. Martina, sv. Václava, sv. Jana Křtitele a sv. Blažeje). Dodnes se dochovaly pouze tři kostely, mezi nimi rotunda sv. Petra a Pavla.

První zmínka o hradišti pochází z kroniky Thietmara Meresbusrského a vztahuje se k **bitvě roku 976**, kdy se „iuxta Pilisini urbem“ (pod hradem Plzní) utkala vojska **římského císaře Oty II a českého knížete Boleslava II:**

"Roku 976 Jindřich, kníže bavorský, zbavený cti i statků, prchl do Čech. Císařem uspořádané silné vojenské tažení bylo knížetem Boleslavem očekáváno a nejenže se mu nepodařilo proniknout kupředu, nýbrž celé to velké bavorské vojsko, které přišlo císaři na pomoc a utábořilo se blízko plzeňského hradu, Boleslavovi bojovníci lstí zahubili. Večer se Bavoři koupali aniž zajistili svou bezpečnost strážemi, když vtom se objevil obrněný nepřítel, pobil je nahé ve stanech a pobíhající po zelenajících se lukách a se vší kořistí se s radostí a bez úhony vrátil. Když císař uslyšel o takovéto porážce svých mužů, neviděl jinou možnost, než se vrátit zpět k svému městu, které se jmenuje Cham."

Druhá zmínka se váže k roku 992. Když **se sv. Vojtěch v roce 992** vracel z Říma zpět do Čech na prosbu Boleslava II., přišel do jednoho města (jak vypravuje kronikář Bruno z Querfurtu o Staré Plzni), kde jej Boleslav II. očekával, a viděl zde v neděli rušný trh. Velmi se zarmoutil a řekl těm, kdo jej provázeli s výčitkou: *"Hle, pěkný váš slib! Váš kající lid ani odpočinkem od práce nesvětí tento den sváteční."*

O významu sídla svědčí i fakt, že zde v roce **1109 trávil Vánoce český kníže Vladislav I.**, sídlil zde **plzeňský arcijáhen** podřízený pražskému biskupství. V letech 1213-1216 byl hrad

sídlem **Děpolta III. z vedlejší větve Přemyslovců**. V letech 1224 až 1228 je **kralevic Václav** (pozdější král Václav I.) titulován jako vévoda Plzeňský.

Za vlády **knížete Jaromíra** se na plzeňském hradě razily **denáry** s opisem PZIZEN CIVO. Další ražba denárových feniků s opisem PREMISL REX je z let 1216-1228.

Význam sídla umocňovala její poloha na **křižovatce obchodních cest**. Nejdůležitější byla **řezenská** a **norimberská** kupecká stezka. Zboží, které s sebou kupci přiváželi, se prodávalo na **dvou tržistiích** – na Malé Straně u kostela Narození Panny Marie a na dnešním Masarykově náměstí u kostela sv. Jana Křtitele. Hlavním obchodním artiklem byly **potraviny, dobytek, kožešiny, zbraně, medové výrobky (Slované byli vyhlášeni brtníci), plátno a otroci**. Část původního valounového dláždění řezenské stezky se nám na severní straně pod hradištěm dodnes dochovala.

Harmonogram akce:

Masarykovo náměstí:

08:00 – 13:00 farmářské trhy u kostela sv. Jana Křtitele na Masarykově náměstí. Trhy zahájí vybuchováním biřic jako připomenutí historické události

14:00 scénka k připomenutí postavy knížete Boleslava II. a jeho vztahu ke Staré Plzni

14:30 historický průvod z Masarykova náměstí na Malou Stranu:

- Kníže Boleslav II. (na koni) s pěší družinou
- 4 doprovodní rytíři na koních
- 2x vůz s koňmi – veze vybrané měšťany
- pěší oddíl
- vlajkonoši
- bubeníci
- tanečnice
- kejklíř
- vězni a jejich stráž
- vůz tažený lidmi
- kapela
- kejklíř
- měšťani

Malá Strana (louka za řekou)

15:00 hudební vystoupení

15:30 kejklíř

16:00 rekonstrukce bitvy římského císaře Oty II a českého knížete Boleslava II

17:00 hudební vystoupení

17:30 tanečnice

18:00 kejklíř

18:30 „Maxfotbal mnichů“ (koulená)

19:00 tanečnice,

19:30 kejklíř, hudba

20:00 Dračí příběh – divadlo, Ohňové vystoupení

20:30 závěr

Popis bodů programu:

Královský průvod:

Průvod krále Václava I., vévody plzeňského a středověkých kupců od tržiště u kostela sv. Jana Křtitele k tržišti na Malé Straně (obě místa doložena jako středověká tržiště)

Rekonstrukce bitvy:

Rekonstrukce historické události proběhne v kostýmech, vojáci budou pěší i na koních, průběh celé bitvy bude komentován tak, aby všichni účastníci znali historické souvislosti bitvy. Moderovat bude známá osobnost (v jednání M. Stránský nebo P. Jančařík)

Středověký tábor:

Na louce za řekou Úslavou na Malé Straně (skutečné místo bitvy v roce 976!) bude zbudován historický tábor: (ustájení pro koně, zázemí pro rytíře, opevněný tábor zaměřený na gotiku, terče pro děti, turnajové rekvizity, 6 dobových stanů). V táborech budou instalovány stojany na zbraně, terče, prapory, ohniště s kotlem, házecí terče pro děti, malá mučírna atd. Učinkující zároveň pracují jako lektoři doprovodných programů - vyzkoušení brnění, střelba do terče, mučící nástroje apod. V ležení vystupují také, šermíři, břišní tanečnice a kejklíři.

Ražba mincí:

V táboře bude celou dobu v provozu Mincovna knížete Jaromíra, kde si každý návštěvník může razit vlastní denáry

Cíl projektu:

1. zábavnou a poučnou formou seznámit návštěvníky se slavnou historií tohoto místa. Vzhledem k tomu, že neexistuje žádné populárně-naučné zpracování historie hradiště, je toto místo neprávem opomíjeno a historická znalost je zúžena pouze na rotundu sv. Petra a Pavla.
2. Rozvinutí historického i návštěvnického potenciálu národní kulturní památky Hůrka
3. Propagace Plzně („staré“ i „nové“)

Harmonogram přípravy a realizace projektu:

Červen – září 2015:

Rozpočet akce – hledání sponzorů a vhodných dotačních titulů + podání žádostí

Marketing, mediální podpora, propagace

Uzavření smluv s účinkujícími, zajištění technického zázemí (např. pronájem stanu, pódia, nájem kontejnerů, WC a dal.)

Uzavření smluv se stánkaři

Říjen

Produkce akce

Listopad

Postprodukce (vyúčtování akce)

Autor projektu: D. Brejchová